

[RELACJA] Scena Bożego Narodzenia: wykład ks. prof. Waldemara Chrostowskiego

Myśląc o tym, co miało miejsce w Betlejem, musimy pamiętać o tym, co wydarzy się na Golgocie. Właśnie w tym tonie ks. prof. Waldemar Chrostowski przypominał o ciężarze, który nierozzerwalnie wiąże się z darem życia, co dotyczy zarówno naszych rodzin, jak i dotyczyło Świętej Rodziny, tylko że w stopniu większym, niż jesteśmy w stanie sobie wyobrazić.

W czwartkowy wieczór, 27 listopada 2025 r., w podziemiach katedry św. Floriana wykład na temat teologicznych implikacji różnych przedstawień sceny Narodzenia Pańskiego wygłosił ks. prof. Waldemar Chrostowski, ceniony biblista.

Artyści przedstawiali i wciąż przedstawiają Boże Narodzenie na najrozmaitsze sposoby – za przykład różnorodności jego malarskich interpretacji niech posłuży najnowsza odsłona projektu „Namalować katolicyzm od nowa”. Również muzycy i poeci opowiadają o Wcieleniu w językach właściwych ich dziedzinom sztuki. Gdy scenę narodzin Chrystusa starają się przybliżyć nam autorzy – choćby i arcydzielnych – koncertów, poematów czy obrazów, należy zadać sobie pytanie, ile jest w tych utworach prawdy ewangelicznej. Ks. Chrostowski stanowczo twierdzi, że niemożliwe jest właściwie przeżywanie tajemnicy Bożego Narodzenia bez odniesienia się do Pisma Świętego. Swój wykład zapowiedział więc jako medytację biblijną.

Ks. Waldemar Chrostowski, Boże Narodzenie

To oczywiste, że Ewangelisci przy opisywaniu wydarzeń Nocy Betlejemskiej kładli nacisk na odmienne elementy. Ks. Chrostowski najwięcej uwagi poświęcił Dobrej Nowinie ubranej w słowa przez św. Mateusza, a konkretnie początkowemu wywodowi opisującemu rodowód Jezusa, który to wywód umiejscawia Narodzenie Pańskie w historii Starego Przymierza. „Boże Narodzenie nie jest rzeczywistością tylko Nowego Testamentu, ale jest także we wszystkim, co było wcześniej” – mówił teolog. Zaznaczył także, że gdy Mateusz opisuje

czterdzieści dwa pokolenia rodu Abrahama, podkreśla on przy tym, że Józef nie jest fizycznym ojcem Jezusa. Choć zachodnia ikonografia Bożego Narodzenia bardzo często pomija postać Józefa, wierniejsze tradycji biblijnej wizerunki odnaleźć możemy w kręgu prawosławia. Widać na nich mężczyznę zamyślonego i zatroskanego, który próbuje zrozumieć to, co właśnie się wydarzyło, a przecież nie tylko świadkuje on, ale również ma swój udział w największej tajemnicy w dziejach – przyjściu na świat Boga pod postacią człowieka. Jego niezłomna postawa powinna być dla katolików przedmiotem kontemplacji. Wszakże jeszcze zanim Anioł Pański wyjawiał mu we śnie, że Maryja poczęła z Ducha Świętego, powziął decyzję o oddaleniu Jej, cały czas kierując się względem na Jej dobro, a gdy usłyszał przesłanie: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Małżonki...” (Mt 1,20), natychmiast podporządkował się woli Boga. Był jednak jedynie człowiekiem i z pewnością targwały nim liczne, poważne wątpliwości – ten nieoczywisty, głęboko ludzki aspekt sceny Bożego Narodzenia naświetlił słuchaczom ks. Chrostowski.

Fundamenty katolickiego *imaginarium* związanego z Bożym Narodzeniem ukształtowała Ewangelia wg św. Łukasza. Inspirowane nią dzieła przedstawiają przejętych, ale szczęśliwych Rodziców. To w niej znajduje się opis leżącego w żłóbku Jezusa, któremu pokłon oddają pasterze. Anioł zwiastował im „wielką radość” (Łk 2,10) i wydawałoby się, że w tej scenie nie ma nic oprócz niczym niezmaconej, wielkiej radości z narodzin Mesjasza. Czy aby na pewno? Maryja niedługo później usłyszała przecież prorocstwo Symeona: „Twoją duszę miecz przeniknie, aby na jaw wyszły zamysły serc wielu” (Łk 2,35). Myśląc o tym, co miało miejsce w Betlejem, musimy pamiętać o tym, co wydarzy się na Golgocie. Właśnie w tym tonie ks. Chrostowski przypominał o

ciężarze, który nierozzerwalnie wiąże się z darem życia, co dotyczy zarówno naszych rodzin, jak i dotyczyło Świętej Rodziny, tylko że w stopniu większym, niż jesteśmy w stanie sobie wyobrazić.

A czy św. Jan zawarł w swojej Ewangelii opowiadanie o Bożym Narodzeniu? Nie, za to ułożył przepiękny hymn opiewający Wcielenie: „Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo...”. (J 1,1) Mateusz wpisał Narodzenie Pańskie w historię Izraela, a Jan – najmłodszy spośród Apostołów i najstarszy spośród Ewangelistów – wskazuje na miejsce ziemskiego życia Jezusa w historii, która rozpoczęła się jeszcze przed stworzeniem świata. „Pamiętajmy, że są to narodziny z Boga” – pouczał ks. Chrostowski. Swój wykład podsumował odniesieniem do polskiej tradycji kolędowej: *Dzisiaj w Betlejem* przywołuje bliską Mateuszowi myśl o wypełnionym proroctwie, a *Lulajże, Jezuniu* to czuła kołysanka, kojarząca się z tym, o czym pisał Łukasz. Za to *Pieśń o Narodzeniu Pańskim (Bóg się rodzi...)* autorstwa Franciszka Karpińskiego jest poetyckim przetworzeniem idei wyłożonej w Prologu Janowym. Ks. Chrostowski stwierdził, że powinno się ją śpiewać, gdy w kościele jest wielu dojrzałych mężczyzn i wiele dojrzałych kobiet, jest to bowiem pieśń pełnej, dojrzałej wiary.

Zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w kolejnych wydarzeniach towarzyszących czwartej odsłonie projektu „Namalować katolicyzm od nowa”. Najbliższe odbędzie się już **4 grudnia o godz. 18:00** w podziemiach katedry św. Floriana: w dyskusji zorganizowanej pod hasłem *Teologowie – obraz po obrazie* wezmą udział ks. prof. Andrzej Draguła, o. prof. Jarosław Kupczak OP oraz ks. prof. Jerzy Szymik.

Michał Sołtysiak

fot. Jacek Łagowski

Wszystkie wydarzenia towarzyszące wystawie

4 grudnia, godz. 18:00 (czwartek)

Teologowie – obraz po obrazie

ks. prof. Andrzej Draguła, o. prof. Jarosław Kupczak OP, ks. prof. Jerzy Szymik

10 grudnia, godz. 18:00 (środa)

Krytycy – obraz po obrazie

Jan Michalski, Liliana Sonik, o. Łukasz Woś OP

15 stycznia, godz. 18:00 (czwartek)

Ludzie Słowa – obraz po obrazie

s. Joanna Nowińska, o. Paweł Trzopek OP, Jan Maciejewski

Wszystkie spotkania odbędą się w podziemiach katedry św. Floriana (ul. Floriańska 3, wejście przez basztę).

Godziny otwarcia wystawy

Wystawę „**Boże Narodzenie. 20 obrazów**” można oglądać od **15 listopada 2025 do 15 stycznia 2026:**

• **pon.–sob. 12:00–19:00**

• **niedziele 10:00–20:00**

Godziny w okresie świątecznym:

• 24 grudnia – **zamknięte**

• 25 i 26 grudnia – **10:00–20:00**

• 31 grudnia – **12:00–19:00**

• 1 stycznia – **10:00–20:00**

• 6 stycznia – **10:00–20:00**

Organizatorzy projektu „Namalować katolicyzm od nowa”

Teologia Polityczna, Fundacja Świętego Mikołaja, Instytut Kultury św.
Jana Pawła II na Angelicum w Rzymie

